

Päijät-Hämeen ja Lahden hallitusohjelmatavoitteet 2027-2031

Maakuntahallitus 18.5.2026

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Lahti

Päijät-Hämeen maakuntaan kuuluu kymmenen kuntaa, jotka ovat Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä.

Asikkala

Hartola

Heinola

Hollola

Iitti

Kärkölä

Lahti

Orimattila

Padasjoki

Sysmä

Julkaisun kuvat: Juha-Pekka Huotari / Lahden kaupunki, Lassi Häkkinen / Lahden kaupunki, Teemu Leinonen / LUT, Pepe Korteniemi, Sebastian Ratu / Lahden kaupunki, Katri Lehtola, Shutterstock ja Maaret Monola / Päijät-Hämeen liitto

Sisällysluettelo

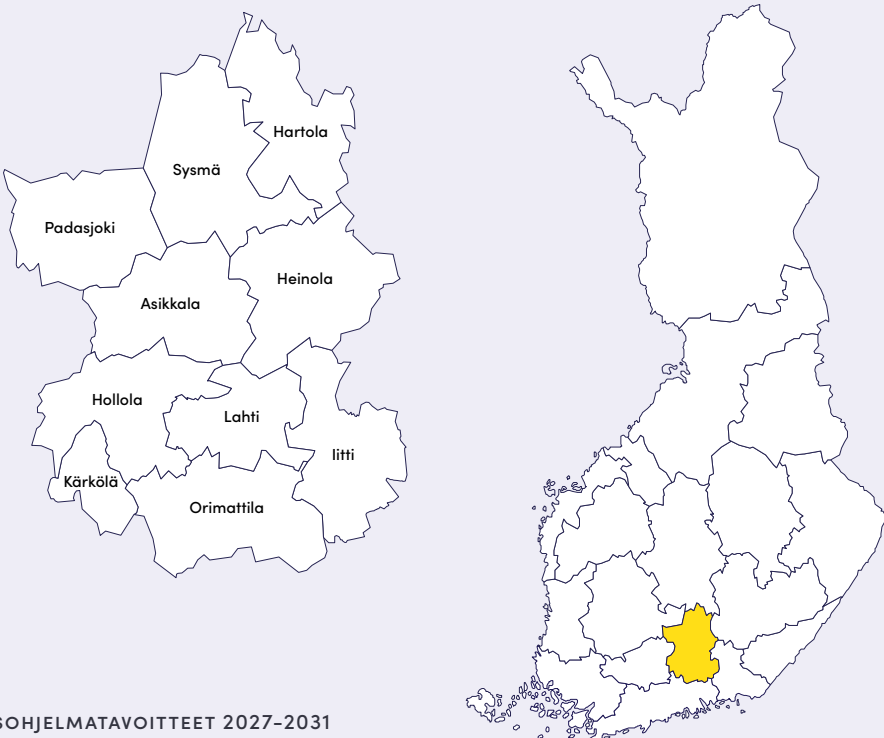
Päijät-Häme lukuina	5
Päijät-Hämeen maakunta	5
Päijät-Hämeen ja Lahden hallitusohjelmataavoitteet 2027–2031	6
Yhdessä varmistamme että:	7
Luontoposiitiivinen Suomi rakentaa kestävää kasvua.....	8
Hallitusohjelmataavoitteet	9
Hallitusohjelmakirjaus	9
Liikkumavaraa vaikuttavaan työllisyydenhoitoon.....	10
Hallitusohjelmataavoitteet	11
Hallitusohjelmakirjaus	11
Kuntien tehtävät ja rahoitusjärjestelmä uudistettava.....	12
Hallitusohjelmataavoitteet	13
Hallitusohjelmakirjaus	13
MAL-sopimuksista MALS-sopimukseen.....	14
Hallitusohjelmataavoitteet	15
Hallitusohjelmakirjaus	15
Hyvinvointi- ja terveyspalvelut vaikuttaviksi ja saavutettaviksi.....	16
Hallitusohjelmataavoitteet	17
Hallitusohjelmakirjaus	17
Lentorata parantaa koko Suomen saavutettavuutta	19
Hallitusohjelmakirjaus	19
Kilpailukykyiset liikenneyhteydet ja toimiva infra	20
Päijät-Hämeen keskeiset kärkihankkeet.....	21
Hallitusohjelmakirjaus	21

Päijät-Häme lukuina

	Vuosi 2026	Vuosi 2029	Vuosi 2050
	Asukkaita 03/2026 204 462	207 253	220 000
	Korkeakouluopiskelijat / joista vieraskielisiä 09/25 8 877 / 1 548	10 720 / 3 108	25 000 / 10 000
	Työttömyys 03/2026 15,90 %	12,00 %	6,00 %
	Yrityksiä 12/2025 20 245	24 646	30 000
	TKI-menot 2024 120 M€	200 M€	500 M€

Päijät-Hämeen maakunta

Päijät-Hämeen ja Lahden hallitusohjelmataavoitteet 2027–2031

Päijät-Hämeen ja Lahden pitkäjänteinen kehittämissuunta, vahvistuva korkeakoulukokonaisuus sekä kasvavat investoinnit rakentavat parhaillaan uudenlaista kestävä kasvun aluetta Suomeen. Maakunnan vahvuudet – ympäristö- ja kiertotalousosaaminen, elintarvikeala, uudistuva teollisuus, korkeakoulutus, logistinen sijainti, matkailu sekä elinvoimainen pk-yrityskenttä – muodostavat kokonaisuuden, jolla on kansallista merkitystä Suomen kilpailukykyllä ja kasvuun.

Lahti rakentaa yhdessä LUT-konsernin ja Helsingin yliopiston kanssa kansainvälisesti houkuttelevaa korkeakoulukaupunkia. Tavoitteena on kasvattaa korkeakouluopiskelijoiden määrää merkittävästi vuoteen 2035 mennessä ja vahvistaa erityisesti ICT:n, ympäristöalan, rakentamisen, johtamisen sekä teollisen uudistumisen

osaamista. Samalla Päijät-Häme toimii käytännön kehitysalustana sille, miten kansainväliset opiskelijat ja osaajat integroituvat työmarkkinoille ja jäävät pysyvästi Suomeen vahvistamaan osaajapohjaa.

Päijät-Hämeessä yhdistyvät vihreän siirtymän ratkaisut, kiertotalous, puhtaat teknologiat sekä teollisuuden uudistuminen. Maakunnan yritysverkostot, vahvistuvat klusterit ja kasvava tutkimus- ja kehitystoiminta luovat uusia mahdollisuuksia investoinneille, viennille ja työpaikoille. Liikunta-, urheilu-, luonto- ja kulttuuripalvelut vahvistavat alueen veto- ja pitovoimaa sekä kestävä matkailun kasvua.

Päijät-Hämeen ja Lahden tavoitteena on rakentaa Suomesta kilpailukykyinen, turvallinen ja luontopositiivinen maa, jossa kasvu perustuu osaamiseen, kestäväyyteen ja toimiviin alueisiin.

Yhdessä varmistamme että:

Luontopositiivisuus ja vihreä siirtymä vahvistavat Suomen kilpailukykyä

Perinteinen teollisuus uudistuu ja rinnalle syntyy uusia puhtaan teknologian ratkaisuja

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta sekä vientivetoiset pk-yritykset rakentavat kestävä kasvua

Liikunta-, kulttuuri- ja luontopalvelut lisäävät hyvinvointia, matkailua sekä alueiden veto- ja pitovoimaa

Lasten ja nuorten hyvinvointia vahvistetaan sekä eriarvoisuutta vähennetään määrätietoisilla toimilla

Työllisyyspalvelut tukevat aidosti työn vastaanottamista, yritysten kasvua ja osaavan työvoiman saatavuutta

Laadukkaat hyvinvointi- ja terveyspalvelut vahvistavat ihmisten hyvinvointia, turvallisuutta ja alueiden elinvoimaa.

Luontopositiivinen Suomi rakentaa kestävää kasvua

Päijät-Hämeen ja Lahden tavoitteena on olla vuoteen 2030 mennessä luontopositiivinen maakunta, jossa luonnon monimuotoisuus vahvistuu samalla kun alueen elinvoima, teollisuus ja hyvinvointi kasvavat. Puhdas luonto, vesistöt ja maaperä ovat kestävä tuotannon, matkailun, asumisen ja hyvinvoinnin perusta.

Luontopositiivisuus tulee nostaa kansalliseksi tavoitteeksi osaksi talous-, teollisuus- ja aluepolitiikkaa. Vihreän siirtymän investoinnit, kiertotalous ja luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen tulee nähdä kilpailukykyä, turvallisuutta ja vientiä tukevana kokonaisuutena.

Hallitusohjelmataavoitteet

01

Asetetaan Suomelle sitova luontopositiivisuustavoite.

02

Vahvistetaan kiertotalouden infrastruktuuria ja teollisia symbiooseja.

03

Nopeutetaan vihreän siirtymän investointien lupaprosesseja luonnon kantokyky huomioiden.

04

Lisätään panostuksia vesistöjen kunnostukseen ja pohjavesien suojeluun.

05

Tuetaan hiilensidontaa, ennallistamista ja ekologisia verkostoja.

06

Kohdennetaan lisää TKI-rahoitusta puhtaaseen teknologiaan, kiertotalouteen ja vihreään teollisuuteen.

07

Vahvistetaan energiamavaraisuutta ja puhtaan energian investointeja.

08

Edistetään luontopositiivista ruokajärjestelmää ja huoltovarmuutta vahvistamalla alkutuotantoa ja elintarviketeollisuutta.

09

Turvataan Suomen UNESCO Global Geopark -kohteiden pysyvä rahoitus.

Hallitusohjelmakirjaus

Hallitus yhdistää vihreän siirtymän, luonnon monimuotoisuuden vahvistamisen ja uudistuvan teollisuuden kilpailukykyiseksi kokonaisuudeksi, joka vahvistaa Suomen kasvua, huoltovarmuutta ja hyvinvointia.

Liikkumavaraa vaikuttavaan työllisyydenhoitoon

Työllisyyspalveluiden tulee tukea nopeaa työllistymistä, osaamisen kehittämistä sekä yritysten työvoiman saatavuutta. Palvelujärjestelmää on uudistettava siten, että kunnilla ja työllisyysalueilla on nykyistä enemmän mahdollisuuksia rakentaa paikallisiin tarpeisiin sopivia ratkaisuja.

Hallitusohjelmataavoitteet

01

Poistetaan kuntien ra-
hoitusvastuu alle 25-vuoti-
aiden työttömyysetuuksista.

02

Uudistetaan työllisyys-
palveluiden järjestämis-
laki ja lisätään paikallista
harkintavaltaa.

03

Mahdollistetaan amma-
tillisen koulutuksen jous-
tava reagointi alueellisiin
työvoimatarpeisiin.

04

Luovutaan hallinnollisesti
raskaasta työnhaku-
velvoitteesta.

05

Vahvistetaan nuorten
koulutus- ja
työelämäpolkuja.

06

Helpotetaan yrittäjyyden
aloittamista työttömyys-
turvan aikana.

07

Luodaan kannustimia pk-
yrityksille harjoittelupaik-
kojen ja opinnäytetöiden
tarjoamiseen.

08

Tuetaan nuorten vas-
tavalmistuneiden työllisty-
mistä pysyviin työsuhteisiin.

09

Laajennetaan työmatka-
kulujen vähennysoikeut-
ta työn vastaanottamisen
helpottamiseksi.

10

Vauhditetaan työttömien
terveystarkastuksia
yhteistyössä hyvinvointial-
ueiden kanssa.

Hallitusohjelmakirjaus

Hallitus vahvistaa työllisyyttä lisäämällä paikallista joustavuutta työllisyyspalveluissa, tukemalla työperäistä maahanmuuttoa sekä nopeuttamalla työttömien siirtymistä työhön, koulutukseen ja oi-
kea-aikaisiin palveluihin.

Kuntien tehtävät ja rahoitusjärjestelmä uudistettava

Kuntien tehtävien ja rahoituksen tulee muodostaa tasapainoinen kokonaisuus, joka turvaa palvelut ja mahdollistaa elinvoiman kehittämisen koko maassa. Kuntien rahoitusjärjestelmän tulee kannustaa työllisyyden vahvistamiseen, hyvinvoinnin edistämiseen ja eriarvoisuuden vähentämiseen.

Hallitusohjelmataavoitteet

01

Uudistetaan kuntien rahoitusjärjestelmä kokonaisuutena.

02

Huomioidaan lapsiperheköyhyys osana kuntien rahoituskriteerejä.

03

Selvitetään ikääntymisen vaikutukset kuntien palvelutarpeisiin ja kustannuksiin.

04

Turvataan työttömyyden hoidosta aiheutuvien kustannusten rahoitus.

05

Mahdollistetaan palkattu työllistäminen kunnissa, hyvinvointialueilla ja valtion organisaatioissa.

06

Vahvistetaan työllisyydenhoidon rahoitus pohjaa.

07

Siirretään osa pitkäaikaistyöttömyyden kustannusvastuusta hyvinvointialueille työkyvyn tuen vahvistamiseksi.

Hallitusohjelmakirjaus

Hallitus uudistaa kuntien tehtävät ja rahoitusjärjestelmän siten, että kuntien vastuut ja rahoitus ovat tasapainossa ja alueellinen yhdenvertaisuus toteutuu.

MAL-sopimuksista MALS-sopimukseen

MAL-sopimukset ovat keskeinen väline kestävän yhdyskuntarakenteen, asumisen ja liikenteen kehittämisessä. Sopimusmenettelyä tulee laajentaa huomioimaan myös sosiaalinen eheys, integraatio ja hyvinvointi.

Hallitusohjelmataavoitteet

01

Kehitetään MAL-sopimuksia MALS-sopimuksiksi.

02

Kohdennetaan rahoitus kestävää yhdyskuntarakennetta ja liikkumista tukeviin investointeihin.

03

Vahvistetaan kohtuuhintaisen asumisen edellytyksiä.

04

Varmistetaan bussiliikenteen ja kestävän joukko liikenteen täysimääräinen rahoituskelpoisuus.

05

Kehitetään seudullista suunnittelua yhteisillä tavoitteilla ja mittareilla.

06

Turvataan MAL-seutujen yhdenvertainen kohtelu.

07

Kytetään sopimuksiin elinvoimaa vahvistavat investoinnit.

Hallitusohjelmakirjaus

Hallitus jatkaa MAL-sopimusmenettelyä ja kehittää sitä MALS-malliksi, jossa huomioidaan maankäytön, asumisen ja liikenteen lisäksi sosiaalinen eheys ja integraatio.

Hyvinvointi- ja terveyspalvelut vaikuttaviksi ja saavutettaviksi

Toimivat hyvinvointi- ja terveyspalvelut ovat keskeinen osa alueiden elinvoimaa, turvallisuutta ja kilpailukykyä. Päijät-Hämeessä tulee turvata korkeatasoiset palvelut, toimiva päivystys ja turvallinen synnytystoiminta.

Hallitusohjelmataavoitteet

01

Turvataan laajan päivystyksen sairaalaverkko.

04

Puretaan digitalisaation ja tekoälyn hyödyntämisen esteitä.

02

Varmistetaan hyvinvointialueiden ennakoitava rahoitus.

05

Lisätään panostuksia työttömien työ- ja toimintakyvyn arviointiin.

03

Vahvistetaan palveluiden vaikuttavuutta ja oikea-aikaisuutta.

06

Vahvistetaan huoltovarmuutta ja varautumista.

Hallitusohjelmakirjaus

Hallitus turvaa saavutettavat hyvinvointi- ja terveyspalvelut koko maassa sekä säilyttää laajan päivystyksen sairaalaverkon osana kansallista turvallisuutta ja alueellista yhdenvertaisuutta.

Lentorata parantaa koko Suomen saavutettavuutta

Lentorata on koko Suomen kilpailukyvyyn, saavutettavuuden ja huoltovarmuuden kannalta strateginen investointi. Hanke yhdistää Helsinki-Vantaan lentoaseman suoraan valtakunnalliseen kaukojunaverkkoon, vahvistaa pääradan kapasiteettia sekä parantaa junaliikenteen luotettavuutta koko maassa.

Lentorata tukee Suomen kansainvälistä saavutettavuutta, TEN-T-verkoston kehittämistä sekä sotilaallista liikkuvuutta. Hankkeen toteuttaminen edellyttää hallitusohjelmataason sitoutumista sekä EU-rahoituksen täysimääräistä hyödyntämistä.

Hallitusohjelmakirjaus

Hallitus sitoutuu Lentoradan toteuttamiseen, vahvistaa pääradan kapasiteettia ja varmistaa hankkeen EU-rahoituksen osana Suomen kansallisesti merkittäviä liikenneinvestointeja.

Kilpailukykyiset liikenneyhteydet ja toimiva infra

Kilpailukykyinen Suomi tarvitsee toimivat liikenneyhteydet, kestävästä infrastruktuurista sekä vahvan energia- ja tietoverkon. Investointien tulee tukea alueiden saavutettavuutta, elinkeinoelämää, huoltovarmuutta ja sotilaallista liikkuvuutta.

Päijät-Hämeen keskeiset kärkihankkeet

01

Lentoradan toteuttaminen.

02

Kerava-Lahti-Kouvola-lisäraiteet.

03

Savon oikoradan suunnittelu.

04

Lahti-Heinola-ratayhteyden kehittäminen.

05

VT12 / E16 Uusikylä-Mankala-perusparannus.

06

VT12 / E16 Tampere-Lahti-yhteysvälin kehittäminen.

07

Valtatie 24:n kehittäminen.

08

Kantatie 54:n kehittäminen.

09

Tuuliharjan ja Miekiön eritasoliittymät.

10

Sotilaallista liikkuvuutta tukevat infrahankkeet.

11

Kantaverkon kapasiteetin vahvistaminen Etelä-Suomen investointien tarpeisiin.

Hallitusohjelmakirjaus

Hallitus vahvistaa Suomen kilpailukykyä, saavutettavuutta ja huoltovarmuutta investoimalla valtakunnallisesti merkittäviin liikenneyhteyksiin, rataverkkoon ja kestävästä infrastruktuuriin.

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

Lahti